

LA TERRA SOMIADA

Assumiràs la veu d'un poble i serà la veu del teu poble, i seràs, per a sempre, poble. Allò que val és la consciència de no ser res si no s'és poble.

Vicent Andrés Estellés

Premis literaris Vila de Paterna, modalitat prosa, relat curt.

La vesprada s'havia fet llarga i sobre el pati desert havien començat a caure les primeres gotes d'una pluja lenta, inexorable. En la quadrada llum de la finestra, de vegades, l'aigua venia a esvarar, entelant els vidres inevitablement. Va ser en aquell moment que vaig parar esment i, sobtadament vaig gaudir de l'infinit plaer de recollir l'essència de moments únics que em commouen emocionalment, en este etern provisional nostre que és la vida, en este espaitemps que hi transitem; fefaent testimoniatge de la feblesa i del caràcter efímer de la nostra existència.

Del trontoll d'una vella tartana amb dolç balanceig, del grinyol de velles frontisses, de l'insomni que provoca la calitja pròpia de l'estiu, esdevenen remembrances que conformen els escenaris de la meua memòria. Capritxós el destí, errabund, al seu lliure albir, erràtic, va voler que emprenguera el meu periple vital a la vila de Bétera, embolcallada per la majestuosa Serra Calderona, callada i sobirana i no gaire lluny, servil i amatent s'enlaira el Garbí, que atresora una bellesa aclaparadora. Provant d'agombolar-se tots dos, d'aplegar-se, tenint cura de fer-se ombra l'un a l'altre. Ambdós escenifiquen a la perfecció l'esperit de mare terra.

Un microcosmos d'una vivacitat enlluernadora, unes contrades entestades a subjugar-me, un paratge per a ser lliure com el xiulet del rossinyol, per a certa redempció, per a deixar-se endur sota la màgia del seu encís i per a començar de nou, un indret on creix l'amor i es respira flaire de vida. Sempre m'ha captivat l'enyor dels meus records, una fiblada fascinant enverinada d'il.lusió, com la flama pren la teia i l'argilaga alena cremor, una tendra punyalada al bell mig del cor. Somnis d'escenes mínimes, de retrobament amb les meues arrels i amb els meus principis més elementals i primitius, que només volen contenir el que és imprescindible, una mena de projecció que m'ajuda a establir un contacte més

íntim, més intens, que no col·lisiona amb el món de fora, un trasbals continu, una allau de goig i satisfacció un itinerari que dibuixa camins que només s'enceten i que em reconcilia amb el món.

Vaig créixer als carrers on brillava una llum resplendent que es vessava conforme anava alçant-se el matí, a trenc d'alba, quan el primer raig de sol comença a esbandir la foscor i s'albirava un món sense fi a cada cantonada. De la meua infantesa traspuen efluvís d'aiguallimó. Vespres d'aromes càlids i embadalidors, de ràfegues suaus i ventades fresques, atemperades pels cims de la serralada. El fullam sigil·lós titil·lava amb lleu tremolor quan bufava migjorn, amb la cadència d'un vers xiuxiuejat a cau d'orella i una remor esmortida s'escolava travessant les capçades dels albers. Sovint restava corl·ligada amb la contemplació d'aquell paisatge que em resultava absolutament corprenedora.

Era pasqua de roselles, margarides i mimoses i d'ametlers en flor. D'envolar milotges, d'acaçar papallones i sargantanes, d'intrèpides aventures a la recerca de fabulosos tresors, d'entremaliadures, inventant reptes i envits, d'encanteris i de llançar desitjos al vent, de disbauxa, gatzara i enrenou. La fresca es parava al peu de la porta de cada casa a poqueta nit, fent filera, i es parlava de no res, tanmateix hi regnava una harmonia inusitada. Esdeveniem una espècie de gran família, fruit d'un ritual estiuenc que destil·lava alhora germanor i bona avinença. Era un temps en què les cases no es cloïen mai amb pany i clau i les portes sempre estaven obertes per a tothom. Val a dir, que a mi em semblava un altre univers més humà, amb més honestedat i més lleial.

De cop i volta una olor massiva de pluja, una onada inabastable d'alegria espontània i d'entusiasme, com una glopada d'aigua freda relliscant per la gola, indefugible... em permet capbussar-me en solitari cap als afores del poble, d'ençà de l'escassa ombra de la Plaça de l'Església fins a l'enigmàtic Calvari, amb aquella boira tan difícil de desxifrar farcida de

misteri. En un racó, a les fosques, a recer de mirades, dos joveçols estenent mil sospites, escodrinant-se de fit a fit, esguard sota esguard. Ell l'observava bocabadat! Adelerats, ullpresos, sucumbint al desig en la nit màgica envoltada de negre atzabeja, a correuita obrint-se pas a l'amor, estremint-se en una exploració perceptiva intensa, anul.lada la voluntat, sotmesos, sotsobrant indestriablement en el mar del primer bes. Quin tebi plaer, estimar d'amagat! Al fons cobrint el cel, les carcasses de focs artificials rotundes, colpidores, esclatant en una cerimònia perfecta, davant la qual ens conjurem i les casetes de la fira a banda i banda de l'albereda abarrotant de gom a gom el passeig aquelles festes de la Mare de Déu d'Agost.

Mentrestant, la iaia preparava l'entrepà amb tendresa sublim i bonhomia joiosa, jaspiades de vetes les mans, circumdades per les línees de la vida, i els cabells emblanquinats, palesant l'inesborrable empremta del pas del temps. Amerat el seu rostre avellutat i lluent, regalimant-li gotes perlades de suor. En acabant el bany, pijama, calcetins de colors i la xafogor immensa i els afalacs del cos generós de la mare. De tarannà suau com el cotó-en-pèl i d'idiosincràsia ingènua i sincera la iaia Maria irradiava un halo de misteri i malenconia i tota ella semblava voltada amb estranya miscel.lània de misticisme i màgic resplendor. Dolça com el toll de la mel, clara com el doll de la font que brolla feroçment, innocent com el plor del nadó que no sap res del món amb eixe tret de perseverança i tossuderia que tant l'afavoria.

Certament ens va brindar a mon germà i a mi una vida regalada, lliure de tota pertorbació, amb total absència de daltabaixos, buida d'egoisme i plena de consol. Una mena d'oasi enmig de la foscúria. L'últim record que atesore d'ella és amb llessamins als cabells, un somriure expansiu i vestit de llunetes, i als carrers engalanats marietes de set punts atapeint les façanes.

No parava mai en torreta, atés que la tranquil·litat per a ella era un anatema, sempre aqueferada. Mentre la roba s'eixamorava, assegudes a la vora de la pica réiem i el dia se'ns esmunyia com l'aigua de les mans. Enyoraré enyorar-la sempre tan viva, tan ocurrent i perspicaç, amb la saviesa i la prestància que donen tants anys de dures feines i treballs.

Veritablement, la nostra vida és feta de pedaços que contenen la història del qui hem estat i que s'escriuen a còpia de matins, a còpia de migdies, una nit rere l'altra, en sintonia d'idees amb els amagatalls que ens proposa la ment i que ens conviden a somiar, a creure i a sentir. En essència, cada llar que habitem, cada cor que visitem, cada pam del camí que trepitgem, ens pertany, igual que la terra que aixafem, com el passat atàvic i remot que em pertany a mi, quan tombava cada dia encuriosida i cridanera pel carrer Major, que cada dia és més a prop i representa a la persona que ara soc, tot i que a contracor el meu full de ruta, el meu dia a dia s'escriu a hores d'ara lluny de Bétera, al cap i casal.

Tot plegat, d'aquells moments furtats al temps, n'emmagatzemaré un bon feix a les golfes de la memòria, així doncs reposaran per a sempre amb mi al pou de l'ànima. Al remat, quan les ombres allargassades de l'opuscle de la vida es conjuminen per tal d'assetjar-me, conspiren i em vinguen a cercar, tant de bo una vella foto em mire i m'acorde de recordar aquells vespres inflamats d'estiu.

En memòria de la iaia Maria per aquella vida
regalada que ens va brindar.